

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

ИЗБЕРЕТЕ ФАКУЛТЕТ:

КАТЕДРА „АГРАРНА ИКОНОМИКА“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ИНТЕГРИРАН МЕНИДЖМЪНТ НА ОКОЛНАТА СРЕДА“

ЗА СПЕЦ: „Еко икономика; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 15 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	15
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	9
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	225
В т.ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	8
• САМОПОДГОТОВКА	217

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Гергана Славова)
2. ....
(доц. д-р Т. Турлакова)

Ръководител катедра: .....

„Катедра, от която е програмата“ (доц. д-р Мария Станимирова)

I. АНОТАЦИЯ

С учебната дисциплина **"Интегриран мениджмънт на околната среда"** се акцентира, върху управленските аспекти, като се разглеждат основните фактори за успех на съвременния етап на развитие на фирмите и връзката им с опазването на околната среда. Околната среда представлява комплекс от естествени и антропогенни фактори и компоненти, които се намират в състояние на взаимна зависимост и влияят върху екологичното равновесие и качеството на живота и здравето на хората, културното, и историческото наследство. Отделните теми са взаимосвързани по между си и знанията, които студентите придобиват са комплексни, последователни и логически свързани с най-важните аспекти на интегрираното управление в обсега с околната среда.

От учебната дисциплина **"Интегриран мениджмънт на околната среда"**, студентите ще придобият знания за същността, особеностите и етапите на интегрирания мениджмънт, с неговата специфика и с факторите на външно въздействие на средата. Разглеждат се подробно основни направления на интегрирания мениджмънт, като: управление на околната среда, на природните ресурси- земя, води, почви, растения и животни; поземлени ресурси; управление на човешките ресурси; стратегическо управление, насочено към управление на качеството на живот и опазване на природните ресурси, както за настоящите, така и за бъдещите поколения; управление базирано на иновации и нови технологии; както и управление насочено към опазване на антропогенните ресурси, риболовните, туристически дейности и горското стопанство. Опазването на околната среда е комплекс от дейности, които са насочени към предотвратяване на деградацията на околната среда, към нейното възстановяване, запазване и подобряване. При представяне на посочените теми вниманието се насочва към управленските аспекти на природните ресурси и тяхното ползване. С оглед на посоченото, в съдържанието на дисциплината се разглеждат въпроси свързани с управлението на природни ресурси, базирани на подходящи интегрирани видове управленски стратегии, както и на специфичните управленски школи в мениджмънта приложими в тези направления от дейности.

Дисциплината е базисна за специалност "Екоикономика", но тя също надгражда придобитите знания от други специални дисциплини, като например: "Икономика на природните ресурси", "Основи на екоикономиката", "Екология и устойчиво развитие". Тя е подходяща и за разработване на дипломни работи, както и за пряко прилагане на натруваните от студентите знания в практиката на екологично ориентирани компании.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1	Тема първа
1.1	Същност и обхват на интегрирания мениджмънт
1.2	Особености и специфики в управлението на околната среда
2	Тема втора: ОСНОВНИ ЕТАПИ В ПРОЦЕСА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА. СЪЩНОСТ НА ЕКОЛОГИЧНИТЕ ПРОДУКТИ.
2.1	Основна характеристика и видове на екологичните продукти, стоки и услуги.
2.2	Планиране, организиране и контролиране използването на възобновяемите и невъзобновяемите природни ресурси
2.3	Управление на антропогенните и природни ресурси
3	Тема трета: ЕВОЛЮЦИЯ НА ВЪЗГЛЕДИТЕ В МЕНИДЖМЪНТА И ПРИЛОЖЕНИЕ НА ПРИНОСИТЕ НА УПРАВЛЕНСКИТЕ ШКОЛИ КЪМ УПРАВЛЕНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА.
3.1	Етапи и историческо развитие на мениджърските концепции в управленската теория и приложението им при управление на околната среда
3.2	Характеристика на съвременните мениджърски концепции и подходи в управлението на околната среда
4	Тема четвърта: АДМИНИСТРАТИВНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ МЕНИДЖМЪНТ В ПОЛИТИКА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА В СВЕТОВЕН АСПЕКТ.
4.1	Програма на Организация на Обединените нации за Околната среда
4.2	Европейска агенция по Околна среда
4.3	Генерална европейска дирекция-околна среда
5	Тема пета: НАЦИОНАЛНИ ИНСТИТУЦИИ ОКАЗВАЩИ ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ УПРАВЛЕНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.
5.1	Министерство на Околната среда и водите
5.2	Изпълнителна агенция по околна среда и води
5.3	Други национални и регионални органи и институции имащи отношение към околната среда
6	Тема шеста: СТРАТЕГИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА БИЗНЕС СРЕДАТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАН МЕНИДЖМЪНТ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.
6.1	Същност на стратегическия анализ
6.2	Видове стратегическия анализ и тяхното приложение с цел опазване на околната среда
7	Тема седма: СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ И ИЗБОР НА СТРАТЕГИИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАН МЕНИДЖМЪНТ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.
7.1	Същност и развитие на стратегическото управление
7.2	Видове стратегии и приложението им при използване на интегриран мениджмънт
8	Тема осма: УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЦЕСИ СВЪРЗАНИ С КОНВЕНЦИЯТА ЗА ПРОМЯНА НА КЛИМАТА И КОНВЕНЦИЯ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА В ТРАНСГРАНИЧЕН КОНТЕКСТ
8.1	Конвенция за промяна на климата
8.2	Конвенция за въздействия върху околната среда
9	Тема девета: УПРАВЛЕНИЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ.

9.1	Управление и Опазване на природни местообитания и местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни, животински и гъбни видове
9.2	Национална екологична мрежа;
9.3	Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС)
10	Тема десета: ИНТЕГРИРАН МЕНИДЖМЪНТ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, БАЗИРАН НА КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ
10.1	Управление базирано на корпоративна социална отговорност
10.2	Устойчивост на бизнеса при стадящо природоползване

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Методите на подготовка и провеждане на обучението по дисциплината „Интегриран мениджмънт на околната среда” включват използването на различните учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

- учебни ресурси – електронен учебник, електронно учебно помагало, мултимедийни презентации, файлове, интернет страници, хипервръзки (URL-модул);
- учебни дейности – провеждане на учебни занятия в присъствените периоди, а чрез платформата за дистанционно обучение се прилагат разписание, база от данни, урок, форум и чат.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Семестриален (текущ) контрол- курсов проект	1	119
Общо за семестриален контрол:		1	125
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен писмен изпит с отворени въпроси)	1	100
Общо за сесиен контрол:		1	100
Общо за всички форми на контрол:		2	225

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Интегриран мениджмънт на околната среда“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Barroy, C. Environmental Management and Development. Routledge, 2004.
2. Pillai, P. , Tinsley, S. Environmental Management systems. Routledge, 2006.
3. Tinsley, S., Environmental Management Plans Demystified. Routledge, 2001.
4. Масленникова, С., Кузнецов, Л. М., Пшенин, В. Н. Экологический менеджмент, Учебное пособие, 2005.
5. Годин, А. Экологический менеджмент. Издательство: Дашков и К, 2012.
6. Димов, Н. Околната среда от енвайронментализма до свободата. С., 2012.
7. Коробко, В. И. Экологический менеджмент. Издательство: Юнити-Дана, 2012 .
8. Славова, Г. Связь интегрированного управления со стратегическим управлением. Вестник современной науки, Научно-теоретический журнал, 2015.
9. Трифонова Т. А., Селиванова Н. В., Ильина М.Е., Экологический менеджмент. Изд. Владимир: ВГУ, 2003.